

Minneord

Hugo Montgomery (1932–2023)

AV EGIL KRAGGERUD

Hugo Montgomery var født 6. januar 1932 og døde 26 oktober 2023, 91 år gammel. Det var med vemod alle venner av antikk kultur i Norge mottok budskapet. Hele hans universitetskarriere, fra 1965 til 2002, var knyttet til vårt land.

Kort etter disputas i Uppsala ble Hugo universitetslektor i historie i Bergen. Det sterke miljøet ved Historisk institutt ble beriket av den svenske 33-årings fagprofil. Overgangen fra Uppsala var krevende. Der var antikkstudiet blomstrende med det berømte Carolina-biblioteket som sentrum. Selv var Hugo elev av Arne Furumark, et europeisk navn som utgraver av mykensk kultur. Ved Universitetet i Bergen var ennå lite på plass som tilsvarte det han kom fra. Men jeg hørte aldri at han ytret et nedlatende ord om sine nye forhold. Hans avhandling *Gedanke und Tat* var et historiografisk arbeide av høy klasse. Hugo tok for seg en side av de historiske hendelsesforløp som ikke kom klart til uttrykk i historikerens skrifter: Hva var hovedaktørens underliggende motiver? Hugo kviet seg ikke for å tale om hva som rørte seg i aktørens sjeler. I alle fall gjennom-

førte han sin gjennomgang av rekken av historiske hovedverk med en rekke inngående analyser som også i dag kan anbefales og leses med stort utbytte. Spesielt interessant er analysen av Alexander den store hos Arrian hvor man kommer nær inn på hovedpersonnens vanskelige personlighet.

Hugo hadde også sin Ingun i utdannelsesfasen og små barn. Da Ingun snart stod frem som prisbelønnet kirkehistoriker og pekte seg ut for en høy akademisk posisjon i Sverige, meldte valget seg for Hugo om å flytte tilbake til Uppsala. Men det falt seg omsider slik at Oslo universitet til slutt kunne by begge stilling. Det var heldig at en allerede inndratt stilling etter papyrologen Martha Eliassen ble reddet for Klassisk institutt – og for Hugo – av universitetets kloke rektor Bjarne Waaler. Det skulle vise seg å bli til vinning, i hvert fall for Klassisk institutt. Takket være

Hugo Montgomery (1932–2023).

sin faglige allsidighet gjorde Montgomery det beste ut av penible studenttall. Han knyttet forbindelser med fag som klassisk arkeologi, kunsthistorie, numismatikk og senantikkenes teologi. Han fikk opprettet antikkens kultur som fag, og han stiftet og ledet Norsk klassisk forbund. Han stod for en rekke ekskursionsjoner til de klassiske land. Dette bedret forbindelsen med norsk skole, og lærere interessert i Europas gamle kultur fikk impulser. De hendende oldtidsspråk gresk og latin hadde slik et videre liv gjennom vanskelige år.

Som historiker hadde Hugo en alltid beundringsverdig klarhet i skrift og tale. Hans lærebok i antikkens historie *Medelhavsverldens historia till omkring 400 e.Kr.*, utgitt som skandinaviske universitetsbok i 1978, tegnet

opp utviklingen fra elvekulturene i Mesopotamia og Egypt frem til Justinian i Konstantinopel. Omfattende kunnskaper sammenfattes med et mesterlig overblikk over middelhavskulturenes fremvekst og forandringer. Vitenskapelig fulgte han opp sin doktoravhandling med en spennende fremstilling av Athens tap av frihet for makedoneriket sett gjennom Demosthenes' illusjonsløse øyne. At denne boken fikk en ovenfra-nedad behandling i Oxford, følte sårende for hele det norske miljø. Det må ha gledet Hugo, da han, 85 år gammel, fikk se sin lærebok i antikkens historie virkeliggjort på fullt ut verdig måte av yngre fagfeller fra Uppsala. Boken fikk denne gang en billedbehandling den ville ha fortjent i første utgave. Ringen var sluttet.

egil.kraggerud@ifikk.uio.no